

Afgørelser – Reg. nr.: 02582.01

Fredningen vedrører: Ristinge Klint

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 26-08-1974

Fredningsnævnet 11-12-1972, 07-05-1960

Kendelser

Deklarationer

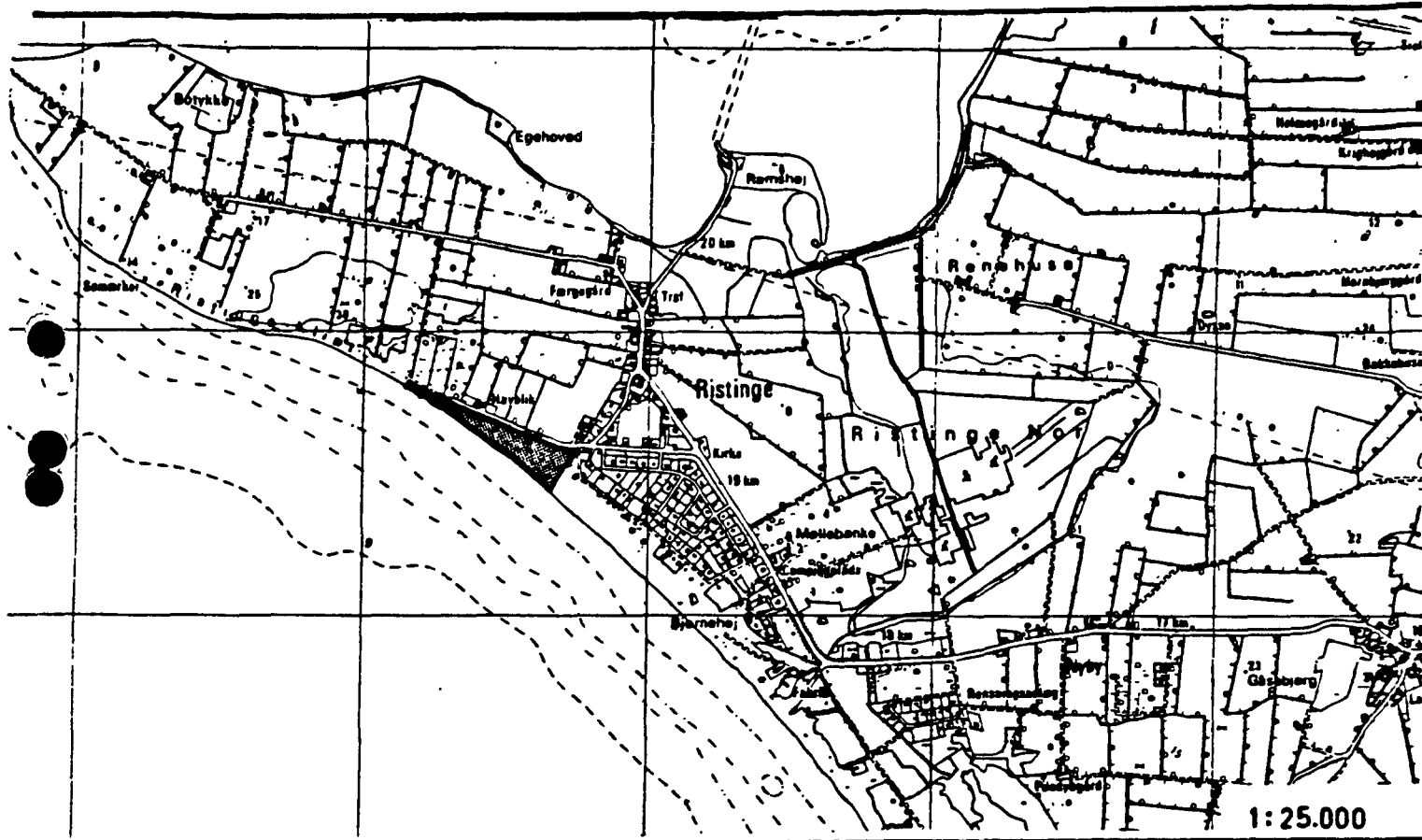
OVERFREDNINGSNÆVNET >

Lokalitet: Matr. nr. 31^x Ristinge by

● Kommune: Sydlangeland

Soqn : Humble

Reg. nr.: 481-02-02

Ejer : Miljøministeriet

● Areal : ca. 6 ha

Fredet : FN 7/5-1960
FN 11/12-1972
OFN 26/8-1974

● Formål : Sikring af areal for offentligheden.

Indhold : Arealet skal i fuld udstrækning være tilgængelig for offentligheden til ophold og badning. Arealet må ikke anvendes til opstilling af campingvogne, telte og lignende. Arealet må ikke under nogen form anvendes til parkering.

26/8-1974

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1974, den 26. august , afsagde overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 2175/72 om fredning af matr.nr. 31 x, Ristinge by, Humble sogn.

I den af fredningsnævnet for Fyns amts sydlige fredningskreds d. 11.12.1972 afsagte kendelse hedder det:

Ved skrivelse af 24. maj 1971 har fredningsplanudvalget for Fyns amt rejst fredningssag for så vidt angår den Langelands Motorforening tilhørende ejendom matr. nr. 31 x, Ristinge by, Humble sogn, idet der er nedlagt sålydende påstand:

"Arealet skal i fuld udstrækning være tilgængelig for offentligheden til ophold og badning.

Arealet må ikke anvendes til opstilling af campingvogne, telte og lignende eller på anden måde tages i brug som lejr eller campingplads.

Arealet må ikke under nogen form anvendes til parkering, bebyggelse eller andre formål, der kan forringe eller vanskeliggøre udnyttelse som offentlig tilgængelig opholds- og strandareal".

Ejendommen er vist på vedhæftede kortbilag.

Terrænet omkring Ristinge Klint på Langeland udmærker sig ved stor naturskønhed og - for så vidt angår en del af den sydvestvendte kyst - tillige ved en god badestrand. Ved Svendborg amts fredningsnævns kendelse af 5/4 1921 blev en væsentlig del af selve klinten fredet, således at der sikredes adgang for offentligheden, herunder til brug af parkeringsplads på matr. nr. 31 x, samt forbud mod bebyggelse. Kendelsen blev med visse indskrænkninger stadfæstet af Overfredningsnævnet ved kendelse af 10/6 1922.

Ved fredningsnævnets kendelse af 28/10 1949 blev fredningen af klinten væsentligt udvidet, og på grænsen mellem matr. nr. 31 x og matr. nr. 4 a blev et stendige fredet, men iøvrigt berørtes matr. nr. 31 x ikke af fredningen, der i alt væsentligt blev stadfæstet ved Overfredningsnævnets kendelse af 13/12 1951. Ved overenskomst af 7/5 1960 mellem Langelands Motorforening, som siden 1931 har ejet matr. nr. 31 x, og Humble sogneråd samt fredningsnævnet blev der tillagt Humble kommune en subsidiær forkøbsret til parcellen, ret for almenheden til ophold og badning, men med

fortrinsret til at færdes med motorkøretøjer for foreningens medlemmer og med adgang til teltslagning mod vederlag, og endelig blev der af fredningsnævnet ydet et bidrag til toiletforsyning med 3.000 kr., men intet vederlag for fredningen derudover.

Der er i 1971 i forbindelse med en fredningsdispensationssag skaffet almenheden adgang til benyttelse af 2 toiletter ved sommerpensionatet "Havblik", som er beliggende på matr. nr. 24 c i nærheden af stranden. I 1971 har Sydlangelands kommune erhvervet ejendommen matr. nr. 2 b, 23 a og 31 c, og de ubebyggede arealer 23 a og 31 c er derefter fra kommunen overdraget til ministeriet for kulturelle anliggender.

Efter matrikelkortet og det kortbilag, som ledsager nærværende kendelse, er en mindre del af parcellen, nemlig det nordøstlige hjørne beliggende landværts strandbyggelinien. Alene dette areal ville efter naturfredningsloven af 18/6 1969 § 46 stk. 1 nr. 1 kunne benyttes til opstilling af campingvogne, medens resten af arealet, i hvert fald indtil videre, jfr. samme bestemmelse stk. 8, alene må benyttes til teltning. Nævnet har imidlertid konstateret, at forholdene i marken ikke længere er stemmende med disse kort, idet kystens borterodering har medført, at arealet nu i sin helhed eller praktisk taget i sin helhed er beliggende søværts strandbyggelinien, og man har endvidere konstateret, at væsentlige dele af arealet benyttes til camping med anvendelse af campingvogne, kun i meget beskedent omfang til teltcamping. Campingvognene henstår i et vist omfang også på arealet uden for den egentlige sommersæson og synes da ikke at være beboede, i hvert fald ikke på hverdage.

Som begrundelse for fredningspåstanden har fredningsplanudvalget anført, at denne opstilling af campingvogne virker særdeles uheldig i landskabelig henseende ikke mindst i betragtning af, at arealet ligger mellem kysten og tilkørselsvejen til Ristinge Klint. Hertil kommer, at der er en

meget stor publikumstilstrømning til strandarealerne i Ristinge-området, og at det derfor ud fra et planlægnings synspunkt er uheldigt, at et kystareal som det heromhandlede beslaglægges til opstilling af campingvogne.

Fredningspåstanden er tiltrådt af Sydlangelands kommune, og fredningen er anbefalet af statens naturfrednings- og landskabskonsulent, som særlig har fremhævet, at fredningssagen indgår som et led i en samlet planlægning og udbygning af Ristinge-halvøen. Endvidere af friluftsrådet, Fyns amtsråd og naturfredningsrådet.

Ejeren af arealet, Langelands Motorforening, har principalt modsat sig fredningen. Subsidiært har foreningen foreslået, at der som erstatning skaffes mulighed for, at arealet matr. nr. 10 a og 22 a, Ristinge, ifølge tingbogen på henholdsvis 8 ha 6987 m² og på 1 ha 7605 m² heraf vej 310 m², kan stilles til rådighed for foreningen, subsidiært en mindre del heraf. Det anføres, at ejeren er villig til afståelse. Derudover ønskes en kontant erstatning for afståelsen af toiletbygningen på matr. nr. 31 x, idet det refereres, at opførelsen har kostet 55.000 kr., hvortil kommer det af foreningens medlemmer udførte arbejde. De nævnte udgifter er ikke nærmere dokumenteret. Foreningen har efter fredningsnævnets anmodning vedlagt regnskaber for årene 1969, 1970 og 1971, og har bemærket, at campingafgifterne er fastsatte således, at der ikke tilstræbes nogen egentlig fortjeneste. På driftsregnskabet for 1969 er campingafgifter opført med 16.045 kr., driftsudgifter er opført med 11.070 kr. og til udvidelse er brugt 6.689 kr. De tilsvarende tal for 1970 er 20.392 kr., 13.493 kr. og 7.478 kr., og for 1971 19.576 kr., 17.198 kr. og 365 kr.

Fredningsnævnet har enstemmigt besluttet, at fredningen under hensyn til, at arealet er af væsentlig betydning for befolkningens friluftsliv, idet almenheden ved denne fredning får let adgang til en af amtets bedste badestrande med tilhørende bagland, bør fremmes. Der henses herved

også til, at de allerede foretagne fredninger i forbindelse med statens erhvervelse af arealet giver grundlag for bevaring og pleje af et større område, hvis landskabelige værdi og beliggenhed har væsentlig betydning for almenheden. Nævnet finder imidlertid, at det vil være rettest, at fredningen sker ved, at arealet i medfør af naturfredningslovens § 19 afstås til staten. Det må antages, at fredning ved pålæg af servitutter som påstået vil gøre grunden fuldstændig værdiløs for ejerne og føre til samme erstatningsbeløb som ved en fuldstændig overtagelse, hvorhos overtagelsen vil give de bedste muligheder for arealets administration til udelukkende anvendelse til rekreative formål. Nævnet må bortse fra muligheden for at skaffe erstatningsarealer til fordel for motorklubben, idet man må gå ud fra, at der slet ikke foreligger politisk mulighed for at skaffe finansiell bevilling til arealerhvervelse til fordel for en temmelig snæver kreds af medlemmer i en lokal motorforening, subsidiært medlemmer af Forenede danske Motorejere. Fredningen må derfor gennemføres således, at der ydes erstatning for overtagelsen.

Det bemærkes, at ministeriet for kulturelle anliggender i skrivelse af 22. september 1972 har erklæret sig indforstået med, at ejendomsretten tillægges staten. Fredningsplanudvalget har ved sin repræsentant, der gav møde under nævnets forhandling, erklæret sig enig heri.

Erstatningsberegningen har nævnet foretaget med bistand af vurderingsrådsformanden for Langeland og er kommet til det resultat, at udgangspunktet for grundprisen må være 20 øre pr. m^2 , det vil sige en grundpris af ialt ca. 6.000 - 8.000 kr., hvorved særlig tages i betragtning, at grunden ikke lovligt kan udnyttes til bebyggelse eller henstilling af campingvogne, og at der, allerede på grund af den hidtidige benyttelses betydelige slitage på klit- og strandvegetationen på arealet, efter nævnets me-

ning ikke bør meddeles dispensation til fortsat opstilling af campingvogne efter naturfredningslovens § 46 stk. 6. Ved beregningen af erstatningen for toiletbygningen har nævnet henset til, at vedligeholdelsestilstanden må betegnes som ret ringe, og til at der kan ventes pålagt bygningen en betydelig kloakeringsafgift. Ifølge landvæsenskommissionskendelse af 13/12 1971 blev afgiften beregnet til 44.880 kr., men ifølge udkast til overlandvæsenskommissionskendelse påtænkes bidraget forhøjet til ca. 68.880 kr. Det bemærkes, at nævnets formand har repræsenteret staten på et møde for overlandvæsenskommissionen den 26. september 1972 og her henstillet, at kommissionen gennemgår fordelingen påny i lys af den nye benyttelse af terrænet og toiletbygningen. Kendelse er afsagt den 17. november 1972.

Nævnet finder ikke, at der er basis for at tillægge erstatning ud fra synspunkter i retning af mistet "goodwill", idet motorforeningen ikke længere kan forvente at måtte drive pladsen til camping med campingvogne, men alene som teltplads, hvilket efter nævnets mening klart ville gøre pladsen helt urentabel.

Ud fra disse synspunkter bestemmes erstatningsbeløbet efter ejendommens værdi i handel og vandel til 55.000 kr., hvori fragår det i sin tid af det offentlige ydede tilskud til toiletbygningen på 3.000 kr, altså ialt 52.000 kr. Beløbet forrentes fra kendelsens dato som anført i naturfredningslovens § 21 stk. 4.

Det bemærkes, at der ikke er panthavere i ejendommen.

Erstatningsbeløbet udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af amtsfonden.

Som følge af fredningen vil deklaration lyst 14/5 1960 om forbud mod salg m.v. kunne slettes i tingbogen.

Thi bestemmes:

Ejendommen matr. nr. 31 x, Ristinge by, Humble sogn, fredes i medfør af naturfredningslovens § 19 til overtagelse af staten ved ministeriet for kulturelle anliggender.

Der tillægges den hidtidige ejer, Langelands Motorforening, i erstatning 52.000 kr., som forrentes fra i dag til betaling sker med 1% over den af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto, der er gældende for i dag. Beløbet vil være at udrede af statskassen med 3/4 og amtsfonden med 1/4.

Jul. Paulsen

Th. Lykke Hansen

formand

Alfred Nielsen

Ovennævnte kendelse kan af ejendommens ejer inden 4 uger indbringes for Overfredningsnævnet, Nyropsgade 22, 1602 København V.

Kendelsen kan inden samme frist indbringes for Overfredningsnævnet af en række myndigheder, jfr. naturfredningslovens § 22 stk. 2.

Kendelsen vil desuden af fredningsnævnet blive forelagt Overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 25.

Overfredningsnævnet har efter anke fra motorforeningen d. 11.3.1974 afholdt besigtigelse under deltagelse af repræsentanter for denne samt for de interesserede myndigheder, hvorefter overfredningsnævnet på stedet fremsatte tilbud om en erstatning på 175.000,- kr. for overtagelse pr. 1.4.1974 og forrentning fra samme dato, idet man kunne tiltræde, at fredning fandt sted som anført, men under hensyn til det oplyste om det siden 1932 passerede fandt, at det måtte lægges til grund, at camping fandt sted lovligt.

Denne erstatning har motorforeningen accepteret, hvorefter udbetaling har fundet sted den 9. maj 1974.

Ved anmærkningsfri tinglysning af overfredningsnævnets kendelse som adkomst for miljøministeriet vil aflysning af fredningsnævnets kendelse som foreløbig adkomst for ministeriet være at foretage.

Et kort, nr. 7-104, udvisende det fredede, der udgør ca. 3 ha, er vedhæftet kendelsen.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Fyns amts sydlige fredningskreds den 11.12.1972 afsagte kendelse stadfæstes med de af det foranstående følgende ændringer.

Fredningsbestemmelserne er sålydende:

Arealet skal i fuld udstrækning være tilgængelig for offentligheden til ophold og badning.

Arealet må ikke anvendes til opstilling af campingvogne, telte og lignende eller på anden måde tages i brug som lejr eller campingplads.

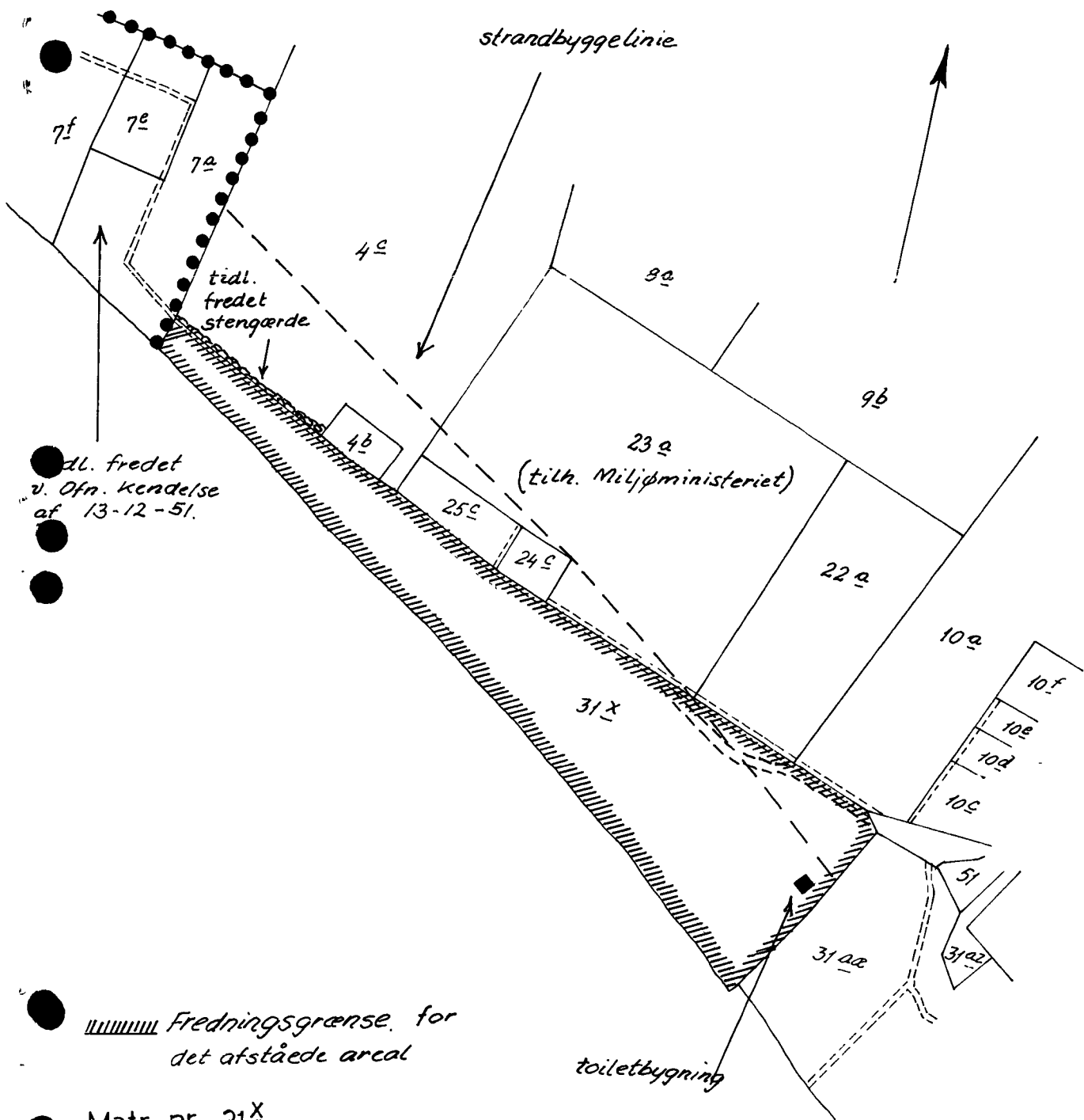
Arealet må ikke under nogen form anvendes til parkering, bebyggelse eller andre formål, der kan forringe eller vanskeliggøre udnyttelse som offentlig tilgængelig opholds- og strandareal.

I erstatning er udbetalt Langelands Motorforening ved landsretssagfører A. Trolle Christensen, Rudkøbing, en erstatning på 175.000,- kr. med renter 11 % p.a. fra den 1.4.1974 og indtil udbetalingen, at udrede af statskassen med 3/4 og Fyns amtskommune med 1/4.

Overfredningsnævnets kendelse tinglyses som adkomst for miljøministeriet.

Udskriftens rigtighed bekræftes

B. Andersen.

● All. fredet
v. Ofn. kendelse
af 13-12-51.

● Fredningsgrænse for
det afståede areal

● Matr. nr. 31^x
Ristinge by, Humble sogn.

Målforhold 1:4000.

Fredningsplanudvalget for Fyns amt,

● oktober 1972.

Kortbilag hørende til
OVERFREDNINGSNÆVNETS
kendelse i sag nr.: 2175/72
Kort 7-104

Grundkort udarbejdet den: 1972
Sted: FPU. for Fyns amt.
Rettelser, tilføjelser m.v.
af/dato Fredningssekretariatet
14-8-74.

FREDNINGSNÆVNET >

14/12-1972

År 1972 den 11. december afsagde fredningsnævnet for Fyns
amts sydlige fredningskreds i

frs. 158/1971:

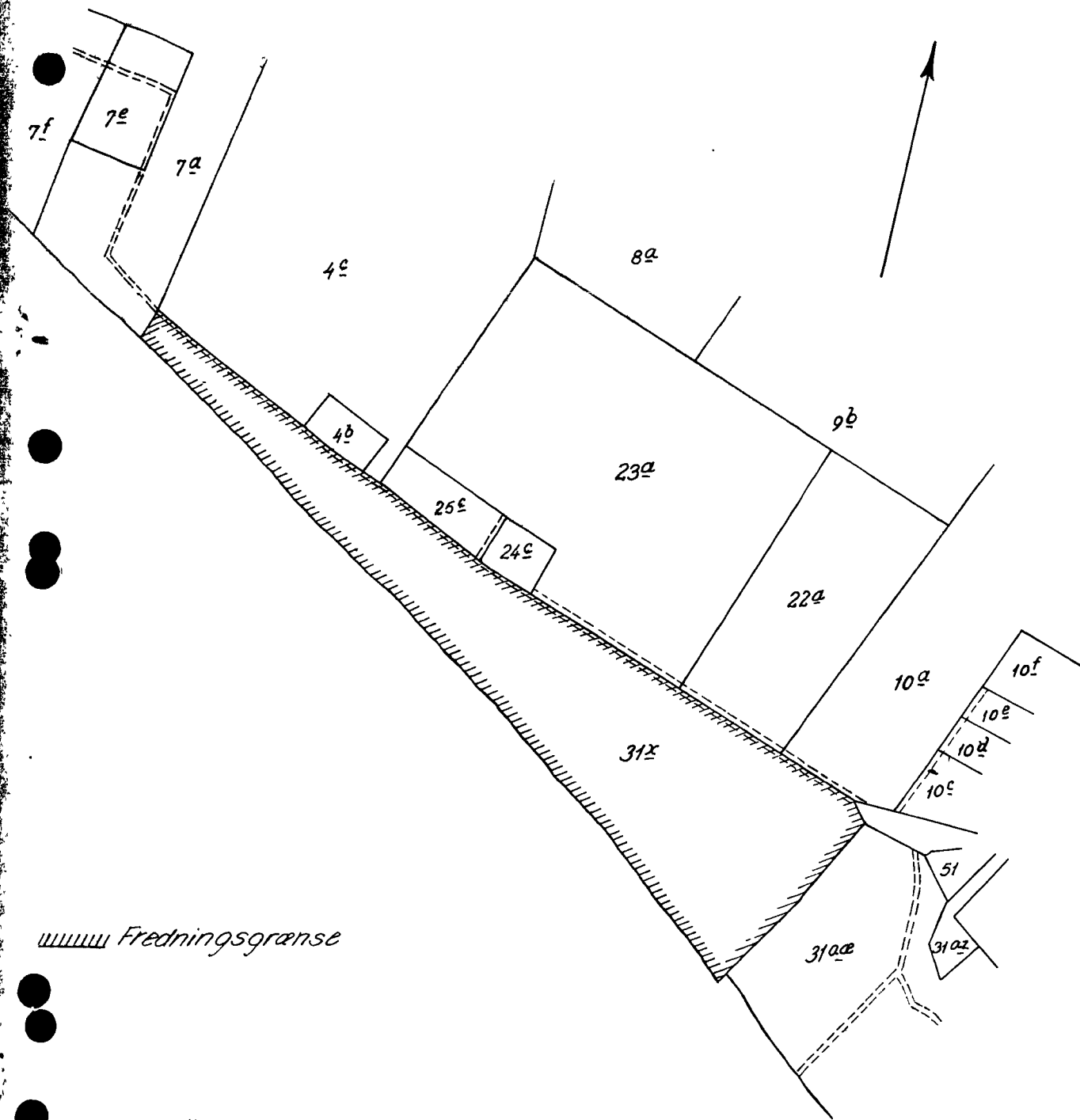
Fredning af matr. nr. 31 x,

Ristinge by, Humble sogn,

sålydende

K E N D E L S E:

CITERET FULDT UD I OFN KENDELSE AF 26/8 1974

~~~~~ Fredningsgrænse

Matr. nr. 31^x

Ristinge by, Humble sogn.

Målforshold 1:4000

Fredningsplanudvalget
for Fyns amt, oktober 1972.

FREDNINGSNÆVNET>

2584

Matr. nr. 313 Ristinge by, Humble sogn.

Anmeldor: Fredningsnævnet for Svend-
berg amt.

Storpol- og gobystri i nr. af
Lovforslag nr. 106 af
27/3 1939.

OPHÆVET

Fremlagt i Fredningsnævnet for
Svendberg amtsrådsreds den 7/5 1960

Mollen Langolands Motorforening på den ene side og Humble
sognråd og Fredningsnævnet for Svendberg amt på den anden side oprettede
herved følgende overenskomst vedrørende den motorforening tilhørende
parcel matr. nr. 313 Ristinge by, Humble sogn:

1. Såfremt Langolands Motorforening træffer beslutning om foreningens
oplyselse, skal der samtidig udstedes vederlagsfrit skøde på parcel-
len til Forenede danske Motorjøre. Skulle også denne forening træffe
beslutning om opløselse, eller skulle foreningen ikke være villig
til at overtage ejendomsretten til parcellen, skal der på lignende
måde udstedes skøde til Humble kommune. De respektive skødematte-
re betaler de med overdragelsen forbundne udgifter. Salg, pant-
ning eller udtykning af parcellen må ikke finde sted. Såfremt ejer-
ne ønsker at afhænde parcellen, skal den tilbydes henholdsvis til
Forenede danske motorjøre eller til Humble kommune i overensstemmel-
se med foranstående regler.

2a. Ved Overfredningsnævnets kendelse af 16. juni 1922 er der tillagt
offentligheden ret til al slags færden ad den lange parcellens nord-
østlige færdende vej. Der skal ifølge samme kendelse endvidere af par-
cellen til holdplads for køretøjer afgives et mere afmærket
areal stort ca. 4.500 kvadratalen. Dette areal, som skal være bolig-
gende i parcellens vestlige ende, og som skal strække sig fra par-
cellens nordøst til kysten, vil være at opmåle af en landinspektør
og at afmærke ved en palerække i pladens østlige ende, alt på fred-
ningsnævnets foranstaltning og på nævnets bekræftning.

b. Motorførere, som er indregistreret på Langoland har kun adgang
til parcellen - bortset fra fredningsnævnets holdplads i den vest-
lige ende - for så vidt det pågældende motorførers øjer er medlem af
Langolands Motorforening. Motorførere fra den øvrige del af landet
har kun adgang til den nævnte del af parcellen, for så vidt deres øjer
er medlemmer af Forenede danske motorjøre.

c. Småmotorer, cyklister og kødangere har fri adgang til parcellen

3. Alle, der ifølge bestemmelserne i stk. 2b og c er adgangsberechtige

vedt nogen af de adgangsberechtigede ønsker teltslagning på parcellen, må de rette henvendelse herom til den tilsynsførende og erlægge en af parcellens ejer fastsat afgift herfor. Enhver, der opholder sig på parcellen, er pligtig at overholde de til enhver tid af ejerne givne ordningsforskrifter, herunder også forskrifter med hensyn til noter, kortejere, knallerters og cyklers anbringelse. På parcellen skal særlig adfærd iagttages. Unødig støj skal undgås. Anvendelse af radio, grammeofon eller andre musikinstrumenter er forbudt.

4. På parcellen er indrettet toiletter og drikkevandsinstallation, som vedligeholdes af den til enhver tid værende ejer. Alle til parcellen adgangsberechtigede har ret til benyttelse af toiletterne og drikkevandet.
5. Forsåvidt der af fredningsnævnet betales ejeren et beløb af kr. 1000,- til toiletternes og drikkevandsforsyningens fremtidige vedligeholdelse, kræves der intet vederlag for fredningen. Beløbet vil være at udlæde, når denne overenskomst er tiltrådt af fredningsnævnet og tinglyst uden præjudicerende køtsanmærkning om pantegæld.
6. Hærværende overenskomst vil være at lyse som servitutstiftende på matr. nr. 314 Ristinge by, Humble sogn. Påtaleret med hensyn til servitutternes overholdelse tilkommer Humble sogneråd og Fredningsnævnet for Svendborg amt, hver for sig eller i forening. Med hensyn til de under pkt. 2a fastsatte bestemmelser tilkommer påtaleretten overfredningsnævnet og fredningsnævnet. Samtidig med overenskomstens lysning aflyses (ekklamat) om offentlig parkeringsplads, lyt 19. juli 1960.

Ristinge, den 7-5-1960.

for fredningsnævnet.

Dige. Horluf Rasmussen   Chr. Lyngø.

for sognerådet.

A. Jørgensen.   Chr. Nielsen.

for Langelands motorforening.

Chr. Nielsen   Svend Peterson   Hartvig.

U D S K R I F T

af

protokol nr. VII for fredningsnævnet for Svendborg amt.

-----00000-----

År 1960 den 7. maj afholdt nævnet møde ved Ristinge strand, hvor der foretoges:

Indberetning
kr. 58/1959

Spørgsmål om fredning af matr. nr. 314 af Ristinge by, Humble sogn, tilhørende Langelands motorforening.

For nævnet mødte formanden, dommer Kaj Dige, det amterådsvalgte medlem, gårdejer Horluf Rasmussen og det kommunevalgte medlem konsulent Lyngø.

For amterådet mødte amterådsmedlem proprietør H.B. Manson.

For sognrådet mødte sognerådsformand Aksel Jørgensen og Chr. Nielsen, idet sidstnævnte tillige mødte som medlem af bestyrelsen for Langelands motorforening.

For Langelandsmotorforening mødte formanden, proprietar Svend Iversen og revisor Hartvig.

Der fremlagdes udkast til fredningsoverenskomst, der blev tiltrådt af de mødte ved deres underskrift.

Hævnet afsagde herefter sålydende

KENDELSE:

Da det skønnes af væsentlig betydning for almindelig, at der tilsikres denne en uigenkaldelig ret til ophold på og badning fra det til matr. nr. 31r af Ristinge by, Humble søga hørende strandareal, vil dette være at frede på de i overenskomst af 7. maj 1932 indholdte vilkår.

I erstatning tillægges der motorforeningen 5000 kr., hvoraf halvdelen afholdes af statkassen og halvdelen af Svendborg amtstende. Beløbet kommer til udbetaling, når overenskomsten er tinglyst uden pålydende anmærkning om pantegæld.

Digo Herluf Rasmussen Chr. Nygaard

Hødet hævet.

Digo.

-----00000-----

Hødet underskriftens rigtighed bekræftes begæret (overenskomsten) af kondolsen tinglyst på matr. nr. 31g af Ristinge by, Humble søga. Selve dit begæret det i overenskomstens pkt. 6 nævnte deltagere, de 19/7 1932 aflyste

Et kort over det fredede område vil senere blive vedtaget af Naturfredningsnævnet for Svendborg amt, den 12. maj 1960.

Digo.

-----00000-----

~~Afskriftens rigtighed bekræftes~~

~~af Naturfredningsnævnet for Svendborg amt, den 8. juni 1960~~

Indført i tinglysningsbogen for retten i Rudkøbing den 14. maj 1960

Tinglyst

Tillige aflyst dokument lyet 19/7.1932 som begæret. Dommern i Rudkøbing.

A.F. Holm.

-----00000-----

Afskriftens rigtighed bekræftes.

Naturfredningsnævnet for Svendborg amt, den 8. juni 1960.

[Handwritten signature]